

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 18.11.2008
COM(2008) 756 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

**a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló
eljárásokról szóló 1998. május 19-i 98/27/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv
alkalmazásáról**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	Az irányelv átültetése	3
3.	Az irányelv alkalmazása	5
4.	Felmerült problémák	6
5.	A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet hatása	9
6.	Következtetés	10
	MELLÉKLET	11

1. BEVEZETÉS

1. A fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló 98/27/EK irányelv¹ (a továbbiakban: az irányelv) 6. cikkének (1) bekezdése az irányelv alkalmazásáról szóló jelentést ír elő. A jelentés közzétételét eredetileg legkésőbb 2003. július 1-jére tervezték, de későbbre halasztották azért, hogy az irányelv alkalmazására vonatkozó, az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén és 2007. január 1-jén csatlakozott országokból származó információk is szerepelhessenek.
2. A jelentés elkészítésének céljából az Európai Bizottság 2003/2004-ben egy kérdőívet küldött szét az irányelv alkalmazásáról, amelyre a 25 megkérdezett tagállam válaszolt. Az előzőleg begyűjtött információk frissítésére 2007-ben új kérdőívet küldtek ki a 27 tagállamnak. Ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság 2005-ben és 2007-ben konzultált az európai fogyasztói tanácsadó csoport tagjaival az irányelv alkalmazásával kapcsolatban. Tizennégy nemzeti fogyasztóvédelmi szervezet válaszolt az első konzultációra, illetve egy európai és nyolc nemzeti szervezet válaszolt a másodikra. Az irányelvnek a nemzeti jogrendszerekbe történő átültetésének bizonyos pontjait tisztázandó, az Európai Bizottság 2006-ban levélben kereste meg a tagállamokat (Bulgária és Románia kivételével).
3. Az Európai Bizottság 2006-ban közzétette a belgiumi Löweni Katolikus Egyetemnek a fogyasztói jogorvoslatról szóló tanulmányát², és 2007-ben az uniós fogyasztói jog összefoglalását (Consumer Law Compendium)³, amely az irányelvre vonatkozó részeket tartalmaz. Utoljára pedig az osztrák elnökség szervezett 2006-ban a jogsértések megszüntetésére irányuló eljárásokról és a kollektív jogorvoslatról szóló konferenciát Bécsben.

2. AZ IRÁNYELV ÁTÜLTETÉSE

4. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló irányelv rendelkezéseinek bevezetésére valamennyi tagállam módosította kisebb-nagyobb mértékben a nemzeti jogszabályait. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás alkalmazási köre az évek során bővült.

Jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás minden tagállamban

5. Az irányelv egyik fontos eredménye kétségtelenül a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmét szolgáló, jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás bevezetése minden tagállamban. Ez az eljárás jelenleg az egyetlen, kifejezetten a fogyasztók védelmével foglalkozó eljárás, amely valamennyi tagállamban létezik. Az eljárás lehetővé teszi, hogy a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmében véget vessenek jogellenes gyakorlatoknak, függetlenül a ténylegesen okozott károktól. Az irányelv által bevezetett, a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás nem biztosít lehetőséget a jogellenes gyakorlat következtében sérelmet szenvedett fogyasztóknak kártérítés követelésére.
6. A 2. cikk értelmében valamennyi nemzeti eljárás – bizonyos kivételektől eltekintve – magában foglal egy sürgősségi eljárást, a határozat vagy egy helyreigazító

¹ HL., L 166., 98.6.11., 51.o.

² http://ec.europa.eu/consumers/redress/reports_studies/comparative_report_en.pdf

³ http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/consumer_law_compendium_comparative_analysis_en_final.pdf

nyilatkozat közzétételének lehetőségét, és a határozat végrehajtásának biztosítására szolgáló pénzösszeg kiszabásának lehetőségét. A tagállamok kétharmada választotta a polgári illetve kereskedelmi bírósági eljárást, ezzel szemben csak néhány ország (például Magyarország, Málta, Lengyelország és Románia) választotta a főleg közigazgatási megközelítést. Bizonyos tagállamok ugyan a bírósági eljárást választották, azonban közigazgatási hatóságokat jelöltek ki bizonyos jogsértések elbírálására (például Ausztriában a televíziós műsorszolgáltató tevékenységek, illetve Finnországban az emberi használatra szánt gyógyszerek reklámozása és a szervezett utazási formák tekintetében). Végül bizonyos tagállamok meghatározott bíróságokat jelöltek ki bizonyos gyakorlatok elbírálására (például a hágai és varsói bíróságok kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek a tisztességtelen szerződéses feltételekkel kapcsolatban).

7. Az irányelv 3. cikke nagyon tágra határozza meg azokat a feljogosított egységeket, amelyek jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást indíthatnak. Nem kimerítő jelleggel az egységek két kategóriáját különbözteti meg, ugyanakkor meghagyja a tagállamok számára azon feltételek előírását, amelyek annak meghatározására szolgálnak, hogy mely szervezetek felelősek a fogyasztók kollektív érdekeinek védelméért. A gyakorlatban a feljogosított egység fogalmába tényleges fogyasztói szervezetek, kifejezetten a fogyasztóvédelemért felelős hatóságok, gyógyszerügynökségek, a polgári légügyi hatóságok, felhasználói szövetségek, családi szervezetek, szakszervezetek, mezőgazdasági kamarák, valamint kereskedelmi és ipari kamarák tartoznak bele. A 4. cikkel összhangban valamennyi tagállam értesítette az Európai Bizottságot a feljogosított egységekről, amelyek jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás kezdeményezésére jogosultak egy másik tagállamban⁴. A Hivatalos Lapban szereplő jegyzék lehetővé teszi az abban szereplő egységeknek a más tagállamok bíróságai vagy közigazgatási hatóságai előtti fellépésre vonatkozó jogképességük bizonyítását.
8. Végül az irányelv 5. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szabadon döntsenek a jogsértés megszüntetésére irányuló pert indítani kívánó fél és az alperes közötti kötelező előzetes konzultációs eljárás bevezetéséről. A tagállamok egyharmada (Írország, Olaszország, Ciprus, Litvánia, Málta és Hollandia, Románia, Svédország és az Egyesült Királyság) vezette be ezt az eljárást. Romániában és az Egyesült Királyságban független közigazgatási egységeknek – amelyek az irányelv értelmében feljogosított egységek is egyben – kell részt venniük az előzetes konzultációs eljárásban. Számos, az irányelv 5. cikkében javasolt előzetes konzultációs eljárást nem választó tagállam közül több is ösztönzi a pereskedés előtti⁵ tárgyalásokat. A tagállamok nagy része azonban nem akarja az 5. cikkben említett konzultációt kötelezővé tenni. Az egyik európai fogyasztóvédelmi szervezet még azt is állította, hogy az előzetes konzultációs eljárás szükségtelenül hosszúra nyújthatja a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást. A Bizottság nem rendelkezik elegendő bizonyítékkal vagy előzetes tapasztalatokkal ezen a téren ahhoz, hogy az előzetes konzultációs eljárás általánossá tétele céljából a 6. cikk (2) bekezdése értelmében módosítsa az irányelvet.

⁴ A lista legfrissebb változatát 2008. március 8-án tették közzé. HL C 63., 2008.3.8.

⁵ Pl. Dánia, Németország, Ausztria, Szlovénia és Finnország.

Az alkalmazási kör kibővítése

9. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások alkalmazási körét az 1. cikk határozza meg az irányelv mellékletében említett, a tagállamok jogrendjébe átültetett irányelvekre történő hivatkozás formájában. Az irányelv melléklete eredetileg kilenc irányelvet sorolt fel, de jelenleg tizenhármat tartalmaz⁶. Hatályba lépése óta a melléklet a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló 1999/44/EK irányelvvel, az elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelvvel, a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK irányelvvel, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelvvel és a szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvvel egészült ki. Az irányelv melléklete mostanra a közösségi fogyasztóvédelmi jogszabályok nagy részét tartalmazza. A megkérdozett tagállamok nagy része elégedettnek tűnt az irányelv hatályával, ugyanakkor Portugália és Belgium kétségbe vonja egy kimerítő jegyzék célszerűségét, és annak elvetését javasolja annak érdekében, hogy az irányelv hatálya a fogyasztók kollektív érdekeit sértő bármilyen gyakorlatra kiterjedhessen.
10. Az irányelv 7. cikke továbbá biztosítja a tagállamok számára azt a lehetőséget, hogy az alkalmazási kört nemzeti szinten kibővítsék. Például Hollandiában és Lengyelországban jogsértés megszüntetésére irányuló pert lehet indítani bármilyen, a fogyasztók kollektív érdekeit sértő gyakorlat ellen. Portugália és Olaszország kibővítette az alkalmazási kört, hogy bármilyen a a termékek biztonságára kedvezőtlen hatással járó gyakorlatra kiterjedjen. Németországban és Ausztriában lehetőség van jogsértés megszüntetésére irányuló per indítására bármilyen, a fogyasztók kollektív érdekeit sértő versenyellenes gyakorlat ellen.
11. Néhány tagállam, nevezetesen Németország, Szlovénia és Svédország azért bővítette ki a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások alkalmazási körét nemzeti szinten, hogy olyan kereskedelmi gyakorlatokra is kiterjedjen (például a megtévesztő reklámokra) amelyek a vállalatok kollektív érdekeire nézve hátrányosak. A megkérdozett tagállamok nagy része azonban nem támogatja az irányelv hatályának a vállalatok kollektív érdekeire való kiterjesztését, és azzal érvelnek, hogy a mellékletben felsorolt közösségi jogszabályok elsősorban a fogyasztók érdekeit hivatottak védeni, ezért nem lenne célszerű összekeverni a fogyasztók érdekeit a kis- és középvállalkozások érdekeivel, még akkor sem ha ez utóbbiak is védelemre szorulnak.
12. A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy nem lenne indokolt az irányelv hatályának módosítása, amelyet a 6. cikk (2) bekezdése tesz lehetővé. A Bizottság úgy véli, hogy kiváltképpen nem lenne helyénvaló az irányelv hatályának kibővítése a vállalatok kollektív érdekeinek védelmére. Ugyanakkor amint az indokoltá válik, a Bizottság a jövőben is javasolni fogja a melléklet új közösségi fogyasztóvédelmi jogszabályokkal történő kiegészítését.

3. AZ IRÁNYELV ALKALMAZÁSA

13. Az irányelvnek a határon átnyúló jogsértések elleni küzdelem keretében történő alkalmazása csalódást okozott. A Bizottság információi szerint csak az egyesült királyságbeli Office of Fair Trading (Tisztességes Kereskedelem Hivatala, a

⁶ Lásd a mellékletet.

továbbiakban: OFT), a fogyasztóvédelemért felelős hatóság alkalmazta ezt a mechanizmust. Az OFT a DUCHESNE vállalat ellen indított pert Belgiumban. Ez a belga vállalat az egyesült királyságbeli fogyasztóknak kéretlen katalógusokat küldött azzal a megjegyzéssel, hogy díjat nyertek. Ahhoz, hogy megkapják a díjat, a fogyasztóknak árut kellett rendelniük a katalógusból. A fogyasztók rendelték árut a katalógusból, de nem kapták meg a beígért díjat. Az OFT ezért az említett belga társaságot beperelte Belgiumban azon az alapon, hogy az egyesült királyságbeli fogyasztóknak adott információk megtévesztőek voltak és a katalógusból történő áruvásárlásra ösztönözték őket. Az elsőfokú belga bíróság a jogsértő gyakorlat megszüntetésére kötelező határozatot hozott. Ez a határozat a fellebbezés nyomán megerősítést nyert.

14. Hasonlóképpen az egyesült királyságbeli fogyasztóktól beérkező 300 panaszt követően az OFT pert indított a Best Sales B. V. vállalat ellen a holland bíróságok előtt. Az eset tényállása hasonló volt az előzőekben leírtakhoz: a holland vállalat egyesült királyságbeli fogyasztóknak kéretlen levelet küldött, amellyel azt a benyomást keltette, hogy a fogyasztók díjat nyertek. A levélben az szerepelt, hogy egy értékeesebb díj elnyeréséhez illetve a díj gyorsabb kézhezvétele érdekében háztartási cikkeket kell rendelniük a levélhez mellékelte katalógusból. 2008. július 9-i határozatában a holland bíróság megállapította, hogy a szóban forgó reklámozás megtévesztő volt és kötelezte a holland vállalatot, hogy szüntesse be a levelek küldését.
15. Az OFT azt állította továbbá, hogy az irányelv abban is hasznosnak bizonyult, hogy segítségével nyomást gyakoroljanak más tagállamban lévő vállalatokra bizonyos kereskedelmi gyakorlatok beszüntetése érdekében. Körülbelül tíz ügyet sikerült így tárgyalásos úton megoldani. Belgium is hangsúlyozta a jogsértések megszüntetésére irányuló eljárások visszatartó erejét.
16. Ugyan a jogsértések megszüntetésére irányuló eljárásokat még csak ritkán alkalmazzák határon átnyúló jogsértések esetére, viszont több megkérdezett tagállam és fogyasztóvédelmi szervezet állította, hogy viszonylag sikeresen alkalmazzák azokat nemzeti szintű jogsértések esetén⁷, gyakran a megtévesztő reklámok beszüntetése vagy egy tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenítése céljából.

4. FELMERÜLT PROBLÉMÁK

17. A tagállamok és az érdekelt felek által egyaránt említett fő okok alapján a más tagállamban indított perek elenyésző számának magyarázata a perindítási költségekben, az eljárás bonyolultságában és hosszadalmasságában és a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás korlátozott alkalmazási körében keresendő.

Költségek

18. A megkérdezett fogyasztóvédelmi szervezetek háromnegyede az egyik legfőbb akadályként a perindítási költségeket említette, különösen egy másik államban történő jogsértés esetén. Több tagállam azt is hangsúlyozta, hogy milyen nehéz a feljogosított egységeknek ilyen típusú pereket indítani az ezzel járó pénzügyi kockázatok miatt. A fogyasztói szervezetek az iratok összeállításának adminisztratív költségeit, a bírósági eljárási illetékeket és az ügyvédi díjakat említették különös

⁷ Pl. Bulgária, Cseh Köztársaság, Németország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Ausztria, Svédország, Szlovákia és az Egyesült Királyság.

nehézségeket okozó tényezőkként. Ha egy másik tagállamban kerül sor perindításra, ez fordítási költségeket is jelent, valamint további bizonytalanságot a másik tagállamban felmerülő jogi költségek tekintetében (például az idézéssel vagy a határozat kihirdetésével kapcsolatos költségek). A társaságok még az ügyvédi és szakértői díjak megkísztetésének kockázatát is megemlítették.

19. A pénzügyi kockázatot még az is növeli, ha a pert olyan tagállamban indítják, ahol a vesztes félnek az eljárás valamennyi költségét viselnie kell, így különösen a nyertes fél költségeit is meg kell térítenie (főleg a nyertes fél jogi költségeinek egy részét vagy teljes egészét). A legtöbb tagállamban ez az elv működik. Ezért pervesztés esetén a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást kezdeményező félnek nem csak a saját, hanem a másik fél költségeit is viselnie kell. Több megkérdezett fogyasztóvédelmi szervezet mondta, hogy ők nem tudják viselni az ilyen típusú eljárások kezdeményezésének költségeit, illetve felvállalni az ezzel járó pénzügyi kockázatokat. Mások azt mondták, hogy csak akkor lépnek fel, amennyiben a kockázat elhanyagolható és biztosak abban, hogy nyerni fognak, jelentősen korlátozva ezzel a kezdeményezett eljárások számát. Több tagállamban viszont a fogyasztóvédelmi szervezetek sikeresen kezdeményeznek jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokat nemzeti jogsértések esetében.
20. Néhány tagállam rugalmasabbá tette azt az elvet, miszerint a vesztes fél visel minden, az üggyel kapcsolatos költséget, vagy a feljogosított egységek számára kedvezőbb megközelítést választott. Például több tagállamban a bíróságoknak bizonyos mérlegelési joga⁸ van, és például kizárhatják azt, hogy a vesztes fél fizesse a nyertes fél jogi költségeit. Magyarországon a fogyasztóvédelmi szervezeteknek nem kell bírósági eljárási illetéket fizetniük. Ezek a nemzeti intézkedések azonban gyakran *ad hoc* intézkedések maradnak és a pénzügyi kockázatok elegendőek ahhoz, hogy a feljogosított egységeket elriasszák a perindítástól.

Az eljárások bonyolultsága és hossza

21. Az eljárások bonyolultságát és hosszát gyakran említették a határon átnyúló intézkedések akadályaként. A bonyolultság főleg abból adódik, hogy más tagállamokban eltérő jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások vannak, amelyek a nemzeti bírósági és közigazgatási eljárásoktól is függnék. Azzal kapcsolatos bizonytalanságok, hogy melyik ország joga alkalmazandó, tovább erősítik ezt a bonyolultságérzetet.
22. Míg az irányelv a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás kezdeményezésének bizonyos vonatkozásait harmonizálja a tagállamokban, némi mozgásteret mégis hagy a számukra. Az irányelv lehetővé teszi a tagállamok számára a jogsértés megszüntetésére irányuló bírósági vagy a közigazgatási eljárás közötti választást, az előzetes konzultációs eljárás kötelezővé tételéről való határozatot, és a kapcsolódó intézkedések meghozatalát. Az irányelv azt is lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy nemzeti szinten olyan rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amelyek a feljogosított egységeket vagy egyéb más feleket szélesebb körű intézkedések meghozatalára jogosítanak fel. Az irányelv átültetésének előzőekben történő elemzése bemutatta a tagállamok választásainak tág körét. Továbbá azzal, hogy az irányelv nem szabályozza a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások több vonatkozását, mint például az elévülési időket vagy az eljárási határidőket és

⁸

Pl. Luxemburg, Portugália, Svédország, az Egyesült Királyság.

illetékeket, lehetővé teszi, hogy a részleteket a nemzeti polgári, kereskedelmi vagy közigazgatási eljárások keretében dolgozzák ki, amelyek az egyes tagállamokban eltérőek lehetnek.

23. E tényezők együttesen azt eredményezik, hogy a fogyasztók kollektív jogait védeni hivatott jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások igen eltérőek az egyes tagállamokban. Sőt, néhány tagállamban, mint például Hollandiában vagy Finnországban a kérdéses jogterülettől függően különböző eljárások vannak érvényben. Ez a különbség megnehezíti az áttekintést a másik tagállamban pert indítani kívánó feljogosított egységek számára, , mivel gyakran olyan eljárásokkal találják szembe magukat, amelyek nagyon különböznek a saját országukban már megismert eljárásoktól. Valahányszor pert indítanak egy új tagállamban, a feljogosított egységeknek egy új eljárást kell megismerniük.
24. Végül a megkérdezett szervezetek és tagállamok hangsúlyozták az alkalmazandó joggal kapcsolatos jelenlegi bizonytalanságot. A kérdéses jogsértést annak a tagállamnak a joga alapján kell megítélni, ahonnan a jogsértés ered, vagy annak a tagállamnak a joga alapján, ahol a jogsértés hatása érezhető? Az irányelv (2. cikk (2) bekezdés) nem egyértelmű ebben a kérdésben, de nagyon fontos kérdésről van szó, mivel a mellékletben említett számos irányelv tartalmaz olyan záradékot, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan jogszabályokat fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amelyek meghaladják az irányelvekben előírt fogyasztóvédelem szintjét. Az alkalmazandó jog kérdése alapvető fontosságú minden olyan esetben, amikor két, eltérő védelmet nyújtó jogrend közötti választás kérdése merül fel. Az OFT által Belgiumban kezdeményezett fent említett perben az elsőfokú bíróság és a fellebbviteli bíróság egyaránt megvizsgálta ezt a kérdést, és az elsőfokú bíróság a brit jogot alkalmazta, míg a fellebbviteli bíróság úgy határozott, hogy a belga jogot kell alkalmazni. A jövőben az alkalmazandó jog meghatározásának kérdése egyszerűbbé válhat a 2007. július 7-én elfogadott és 2009. január 11-én hatályba lépő, a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 864/2007/EK rendelet⁹ 6. cikkének alkalmazásával („Róma-II. rendelet”).

A határozatok korlátozott hatása

25. Végül a megkérdezett szervezetek és tagállamok kiemelték, hogy az ilyen jogsértés megszüntetésére irányuló perek néha csupán mérsékelt hatással járnak. A legtöbb tagállamban a jogsértés megszüntetésére irányuló perekben hozott határozatoknak korlátozott hatása van. Csak a szóban forgó ügy és felek - vagyis a pert indító feljogosított szervezet, és az alperes vállalat - vonatkozásában kötelező. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha egy vállalat olyan jogsértést követ el, amely azonos azzal, amely miatt egy másik vállalatot már elítéltek, új pert kell kezdeményezni a jogsértés megszüntetésére. Ugyanígy egy vállalat által ajánlott szerződésben található tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenítése nem akadályozza meg ugyanazt a vállalatot abban, hogy ezt a tisztességtelen feltételt egy másik, hasonló szerződésben továbbra is használja.
26. Ugyanakkor néhány tagállamban ezt az elvet rugalmasabban alkalmazzák, különösen ami a tisztességtelen szerződési feltételeket illeti. Lengyelországban például, ha a varsói bíróság olyan határozatot hoz, amelyben megállapítja, hogy a hogy a szerződés egyik feltétele tisztességtelen, ennek a határozatnak *erga omnes*

⁹ HL L 199, 2007.7.31., 40. o.

(mindenkire kiterjedő) hatálya van. A határozatot közzéteszik és az bármely fogyasztóknak kínált szerződésben előforduló azonos feltételre vonatkozik. Magyarországon, amennyiben a bíróság úgy dönt, hogy egy vállalat és fogyasztó között megkötött szerződésben található feltétel tisztességtelen, a bíróság érvénytelennek nyilváníthatja ezt a feltételt a szóban forgó vállalat által kötött valamennyi szerződésben. Ausztriában, amennyiben egy feltételt tisztességtelennek nyilvánítottak egy vállalat és fogyasztó közötti szerződésben, a vállalat azt a feltételt nem használhatja fel újra más szerződésekben. Németországban és Szlovéniában a fogyasztók hivatkozhatnak egy feltétel tisztességtelenségét megállapító határozatra egy azonos rendelkezés alkalmazásának megszüntetése céljából.

27. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások a határozat nemzeti hatálya miatt is korlátozottak, ahogyan azt az Egyesült Királyság és Belgium kiemelte. A tisztességtelen vállalatok, amelyek szándékosan megsértik a törvényt, és egy adott tagállamban már elítélték őket, hajlamosak másik tagállamba költözni, ahol a jogsértés megszüntetésére irányuló új eljárás szükséges ahhoz, hogy a kérdéses jogellenes tevékenységet abbahagyják. Továbbá a határozat nemzeti jellege azt jelenti, hogy ha egy vállalatot a fogyasztókat károsító jogtalan gyakorlat miatt elítélnék egy adott tagállamban, a vállalat továbbra is ugyanúgy járhat el a fogyasztókkal szemben egy másik tagállamban, ha ez utóbbi tagállam feljogosított egysége a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást nem kezdeményez.

5. A FOGYASZTÓVÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL SZÓLÓ RENDELET HATÁSA

28. A fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet¹⁰ (a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet) a fogyasztók védelméért felelős hatóságok hálózatát teremti meg, és bizonyos mértékig harmonizálja e hatóságok vizsgálati és végrehajtási jogkörét. Továbbá az e rendelet által létrehozott kölcsönös jogsegélynyújtási rendszernek köszönhetően az együttműködésben részt vevő hatóság egy másik tagállam hatóságának megkeresése alapján saját hatáskörében eljárva jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást kezdeményezhet a megkereső hatóság tagállamának fogyasztóival szemben folytatott jogellenes gyakorlat megszüntetésére.
29. Néhány megkérdozett tagállam hangsúlyozta, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet megkönnyítheti a Közösségen belüli jogsértések megszüntetésére irányuló eljárásokat, mivel a rendelet által létrehozott kölcsönös jogsegélynyújtási rendszer egyebek közt lehetővé teszi, hogy a speciális szakértelemmel rendelkező hatóságok folytassák le a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokat. A rendelet ezzel kiküszöbölheti az irányelv végrehajtása által felszínre hozott egyik fő akadályt: azokat a nehézségeket, amelyekkel egy nemzeti szervezet szembesül, amikor egy másik tagállamban közvetlenül kíván jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást indítani.
30. A fent említett tagállamok hangsúlyozták, hogy kívánatos lenne az irányelv hatályát a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet hatályával összehangolni. A rendelet melléklete valóban hivatkozik a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről szóló 98/6/EK irányelvre¹¹ és a légi

¹⁰ HL., L 364, 2004.12.9., 1.o.

¹¹ HL L 80., 1998.3.18., 27. o.

utasok jogairól szóló 261/2004/EK rendeletre¹², amelyek nem szerepelnek az irányelv mellékletében. A rendelet melléklete viszont nem hivatkozik a szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvre, amely az irányelv mellékletében szerepel. Az irányelv és a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet mellékletének összehangolása – ahogyan azt néhány tagállam javasolta – az irányelv és a rendelet párhuzamosan történő módosítását tenné szükségessé.

6. KÖVETKEZTETÉS

31. Az irányelv legnagyobb érdeme az volt, hogy valamennyi tagállamban bevezetett egy a fogyasztók kollektív érdekeit védő, a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárást. A nemzeti jogsértések esetén a fogyasztóvédelmi szervezetek viszonylagos sikerrel alkalmazzák ezt az eljárást.
32. Jóllehet az irányelv által létrehozott mechanizmus, mely lehetővé teszi egy tagállam feljogosított egységeinek, hogy egy másik tagállamban eljárjanak, egyértelműen nem volt olyan sikeres, mint ahogyan azt remélték. A legfőbb akadály, amely magyarázatul szolgál arra, hogy miért indítottak olyan kevés jogsértés megszüntetésére irányuló pert a Közösségen belüli jogsértések megszüntetésére, az erőforrások hiányában keresendő, a feljogosított egység által viselt pénzügyi kockázat és a különböző tagállamokban fennálló eltérő eljárások lebonyolításához szükséges szakértelem fenyvében.
33. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet részleges választ nyújt az irányelv végrehajtása során felmerülő nehézségekre és a rendelet alkalmazása jelentősen megkönnyítheti a Közösségen belüli jogsértések elleni harcot. A Róma-II. rendelet elfogadása is valószínűleg éreztetni fogja hatását. A Bizottság azon a véleményen van, hogy érdekesebb lenne megvárni a Róma-II. rendelet és a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet alkalmazására vonatkozó részletesebb visszajelzést, mielőtt következtetéseket vonnánk le arról, hogy mi a teendő az irányelvvel kapcsolatban.
34. Következésképpen a Bizottság azon a véleményen van, hogy nincs itt az ideje az irányelv módosításának vagy hatályon kívül helyezésének, hanem épp ellenkezőleg, tovább kell folytatni az irányelv alkalmazásának vizsgálatát. A Bizottság úgy véli, hogy nem indokolt az irányelv hatályának kiterjesztése a vállalatok kollektív érdekeire, sem pedig az előzetes konzultáció követelményének általánossá tétele.

¹² HL L 81., 2004.3.19., 80. o.

MELLÉKLET

A 98/27/EK IRÁNYELV MELLÉKLETÉBEN TALÁLHATÓ IRÁNYELVEK JEGYZÉKE

- A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 149., 2005.6.11., 22. o.).
- Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1985. december 20-i 85/577/EGK tanácsi irányelv (HL L 372., 1985.12.31., 31. o.).
- A legutóbb a 98/7/EK irányelvvel (HL L 101., 1998.4.1., 17. o.) módosított, a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelv (HL L 42., 1987.2.12., 48. o.).
- A tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv: a 97/36/EK irányelvvel (HL L 202., 1997.7.30., 60. o.) módosított 10–21. cikk (HL L 298., 1989.10.17., 23. o.).
- A szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv (HL L 158., 1990.6.23., 59. o.).
- Az emberi használatra szánt gyógyszerek reklámozásáról szóló, 1992. március 31-i 92/28/EGK tanácsi irányelv (HL L 113., 1992.4.30., 13. o.).
- A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.).
- Az ingatlanok időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződések egyes szempontjai vonatkozásában a fogyasztók védelméről szóló, 1994. október 26-i 94/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 280., 1994.10.29., 83. o.).
- A távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 144., 1997.6.4., 19. o.).
- A fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló, 1999. május 25-i 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 171., 1999.7.7., 12. o.).
- A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).
- A fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 271., 2002.10.9., 16. o.).
- A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 376., 2006.12.27., 36. o.).